

**പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ**  
**പതിനാറാം സമ്മേളനം**

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നം. 351

28.10.2019 ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

**ഭിന്നലിംഗക്കാർക്കുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ**

ചോദ്യം	മറുപടി
<p><b>ശ്രീ.ഡി.കെ. മുരളി</b></p>	<p align="center"><b>ശ്രീമതി കെ.കെ.ശൈലജ ടീച്ചർ</b> <b>(ആരോഗ്യവും സാമൂഹ്യനീതിയും വനിത-ശിശു വികസനവും വകുപ്പു മന്ത്രി)</b></p>
<p>എ) സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിൽ എത്ര ഭിന്നലിംഗക്കാരാണുള്ളതെന്ന് (Transgenders) വ്യക്തമാക്കാമോ;</p>	<p>എ) 2015-16 വർഷത്തെ സെൻസസ് പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്ത് 1187 ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾ ഉള്ളതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ ട്രാൻസ്ജെൻഡേഴ്സിന്റെ വിവര ശേഖരണത്തിനായി 2014-15 വർഷത്തിൽ വകുപ്പ് സംഗമ എന്ന സംഘടന മുഖാന്തിരം നടത്തിയ സർവ്വേയിൽ നാലായിരത്തോളം (4000) ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാരെ കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. നിലവിൽ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ പോളിസി വകുപ്പ് ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നതിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ കൂടുതൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി അംഗങ്ങൾ തങ്ങളുടെ സ്വത്വം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിന് തയ്യാറായി മുന്നോട്ട് വരുന്നുണ്ട്. ആയതിനാൽ പ്രസ്തുത വിഭാഗക്കാരുടെ നിലവിലെ അംഗസംഖ്യ തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനായി 29.09.2019 ലെ സ.ഉ(സാധാ)നം. 612/2019/സാനീവ പ്രകാരം CMD മുഖാന്തിരം ഓൺലൈൻ സർവ്വേ നടത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ വകുപ്പ് ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>
<p>ബി) ഭിന്നലിംഗക്കാർക്ക് അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് വിശദമാക്കാമോ?</p>	<p>ബി) സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് മുഖേന നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന ട്രാൻസ്ജെൻഡർ പോളിസിയുടെ ഭാഗമായി ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗക്കാർക്ക് നിരവധി ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാകുന്നതിലേയ്ക്ക് വിവിധ</p>

ക്ഷേമപദ്ധതികൾ വകുപ്പ് ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്. ആയവയുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

**1. തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് വിതരണം**

ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് തങ്ങളുടെ സ്വത്വം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി യാതൊരു രേഖയും നിലവിലില്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ സർക്കാർ ഇടപെടുകൊണ്ട് വകുപ്പ് മുഖേന തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് നൽകി വരുന്നു. നിലവിൽ ഓൺലൈൻ സംവിധാനത്തിലൂടെയാണ് തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് നൽകി വരുന്നത്. നിലവിൽ നാന്തറോളം പേർക്ക് തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

**2. സമന്വയ തുടർവിദ്യാഭ്യാസ പദ്ധതി**

പാതി വഴിയിൽ വിദ്യാഭ്യാസം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടി വന്ന മുഴുവൻ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്കും തുടർവിദ്യാഭ്യാസം സാധ്യമാക്കുന്നതിനായി കേരള സംസ്ഥാന സാക്ഷരത മിഷൻ അതോറിറ്റി മുഖേന പ്രസ്തുത പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. അടിസ്ഥാന സാക്ഷരത, നാലാം തരം, ഏഴാം തരം, പത്താം തരം, പന്ത്രണ്ടാം തരം എന്നീ വിദ്യാഭ്യാസ പദ്ധതികൾ ആണ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

**3. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ സ്കോളർഷിപ്പ്**

നിലവിൽ സ്കൂളുകളിൽ/കോളേജുകളിൽ പഠനം നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ സ്കോളർഷിപ്പ് നൽകി വരുന്നു. സ്കൂൾതലം മുതൽ പ്രൊഫഷണൽ ഡിഗ്രി തലം വരെയുള്ള ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഈ

ധനസഹായം ലഭിക്കുന്നതാണ്. സ്കൂൾ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രതിമാസം 1000 രൂപയും ഹയർ സെക്കണ്ടറി വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രതിമാസം 1500 രൂപയും കോളേജ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പ്രതിമാസം 2000 രൂപയും ആണ് സ്കോളർഷിപ്പ് തുക.

**4. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഹോസ്റ്റൽ സൗകര്യം നൽകുന്ന പദ്ധതി**

ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗത്തിനായി നിലവിൽ ഹോസ്റ്റൽ സൗകര്യം ലഭ്യമല്ലാത്ത സാഹചര്യത്തിലും, ഭൂരിഭാഗം വ്യക്തികളും കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്ന് പുറന്തള്ളപ്പെട്ടതിനാലും അത്തരം വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തെ വാടക നൽകുന്നതിനായി പ്രതിമാസം 4000 രൂപ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**5. സംരംഭകത്വ വികസന പരിശീലന പരിപാടി**

സംസ്ഥാനത്തെ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ സമൂഹത്തിനു സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും ഒപ്പം തുല്യമായ അവസരങ്ങളും അവകാശങ്ങളും ഉറപ്പാക്കേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തി അതിജീവനത്തിനു ഇവരെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നതിനായി സംരംഭകത്വ വികസന പരിശീലനത്തിന് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

സർക്കാർ സ്ഥാപനമായ C-STED മുഖേനയാണ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഇതിന്റെ ആദ്യഘട്ടം പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. 90 ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്കാണ് ഈ പരിശീലനം നൽകിയിട്ടുള്ളത്.

**6. എച്ച്.ഐ.വി സീറോ സർവ്വൈലൻസ് സെന്റർ**

സംസ്ഥാനത്ത് ആകെമാനമുള്ള ട്രാൻസ്ജെൻഡർ

സമൂഹത്തിന് തൊഴിൽ മേഖലയിലെ പിന്നോക്കാവസ്ഥ കാരണം സമൂഹം അംഗീകരിക്കാത്ത പല തൊഴിലുകളും ചെയ്യുന്നതിന് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന സാഹചര്യം നിലവിലുണ്ട്.

അത്തരം തൊഴിൽ ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നവരിൽ HIV ഉൾപ്പെടെ പല ആരോഗ്യപ്രശ്നങ്ങളും കണ്ടു വരുന്നുണ്ട്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ HIV വിമുക്തമായ ഒരു സമൂഹം കെട്ടിപ്പടുക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ബോർഡ് വഴി തിരുവനന്തപുരത്ത് എച്ച്.ഐ.വി സീറോ സർവ്വേലൻസ് സെന്റർ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. സെന്ററിന്റെ പ്രവർത്തനം കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ വിലയിരുത്തി വരുന്നുണ്ട്.

എറണാകുളം, കാസർഗോഡ് ജില്ലകളിൽ കൂടി പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**7. 24 X7 ഹെല്പ് ലൈൻ**

സംസ്ഥാനത്ത് സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ 24 X 7 ട്രാൻസ്ജെൻഡർ ഹെല്പ് ലൈൻ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- കമ്മ്യൂണിറ്റി കൗൺസിലറുടെ സേവനം ഏതു സമയത്തും പ്രശ്നങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന വ്യക്തിക്ക് ലഭിക്കുന്നതാണ്.
- ലഭിക്കുന്ന പരാതികൾക്കെതിരെ ഉചിതമായ നടപടികൾ വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ചുവരുന്നുണ്ട്.
- പോലീസിന്റെ സേവനം അത്യാവശ്യമായിടത്ത് ആയത് എത്തിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികളും വകുപ്പ് സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

**8. ബ്യൂട്ടീഷൻ പരിശീലന പരിപാടി**

കേരളത്തിലെ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികളുടെ ഉന്നമനത്തിനു വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംഘടനയായ ധ്യാന ട്രാൻസ്ജെൻഡേഴ്സ് ആർട്സ് ആൻഡ് ചാരിറ്റബിൾ സൊസൈറ്റിയും (എറണാകുളം) സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പും സംയുക്തമായി നടത്തുന്ന ബ്യൂട്ടീഷൻ പരിശീലന പദ്ധതി വിജയകരമായി പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**9. തയ്യൽ മെഷീൻ വിതരണ പദ്ധതി**

നിലവിൽ പല വിധത്തിലുള്ള വിവേചനങ്ങൾക്കും അവകാശലംഘനങ്ങൾക്കും വിധേയരാകേണ്ടി വരുന്ന ട്രാൻസ്ജെൻഡർ സമൂഹത്തിന് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകി സാമൂഹ്യ പുന:രധിവാസം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്.

- ആയതുപ്രകാരം തയ്യൽ പഠിച്ച് പ്രവർത്തിപരിചയമുള്ള ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി തയ്യൽ മെഷീൻ വിതരണം ചെയ്യുന്ന പദ്ധതി വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
- സംസ്ഥാനത്ത് ആകമാനമുള്ള 100 ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് തയ്യൽ മെഷീൻ നൽകാൻ ആണ് തീരുമാനിച്ചിരിക്കുന്നത്.
- മെഷീനുകൾ ജില്ലകളിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നു.

**10. ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്കുള്ള ധനസഹായം**

കേരളത്തിലെ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾ പ്രധാനമായും നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളിയാണ് ശാരീരിക മാറ്റം. ഇതിനായി ഭീമമായ തുക ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾ ചിലവാക്കേണ്ടി വരുന്നുണ്ട്.

പുരുഷനിൽ നിന്ന് സ്ത്രീയിലേക്കും സ്ത്രീയിൽ നിന്ന് പുരുഷനിലേക്കും ഉണ്ടാകുന്ന ശാരീരിക മാറ്റത്തിന് ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയ അനിവാര്യമാണ്. ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയയ്ക്ക് വിധേയരായ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് പരമാവധി രണ്ടു ലക്ഷം രൂപ വീതമാണ് ധനസഹായം നൽകിവരുന്നത്.

**11. ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയ കഴിഞ്ഞ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് പോഷകാഹാരത്തിനും തുടർ ചികിത്സയ്ക്കും സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതി**

ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയ കഴിഞ്ഞ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് സർജറി കഴിഞ്ഞ് 12 മാസത്തേക്ക് പോഷകാഹാരം വാങ്ങുന്നതിനും മറ്റു അനുബന്ധ ചിലവുകൾക്കുമായി ഒരു നിശ്ചിത തുക വകുപ്പ് വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. പ്രതിമാസം 3000/- രൂപയാണ് വകുപ്പ് നൽകി വരുന്നത്.

- ഓരോ മാസവും നിശ്ചിത തുക ലഭിക്കുന്നതുമൂലം ലിംഗമാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയ കഴിഞ്ഞ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികളുടെ ആരോഗ്യം നല്ല രീതിയിൽ നിലനിർത്തുന്നതിനായി സഹായകരമാവും.
- ഇതിനായുള്ള അപേക്ഷകൾ സ്വീകരിക്കുകയും, അർഹരായവർക്ക് ധനസഹായം വിതരണം ചെയ്ത് വരുകയും ചെയ്യുന്നു.

**12. സ്വയം തൊഴിൽ ധനസഹായം**

നിലവിൽ പല വിധത്തിലുള്ള വിവേചനങ്ങൾക്കും അവകാശലംഘനങ്ങൾക്കും വിധേയരാകേണ്ടി വരുന്ന ട്രാൻസ്ജെൻഡർ സമൂഹത്തിന് പ്രത്യേക പരിഗണന

നൽകി സാമൂഹ്യ പുനരധിവാസം ഉറപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിലേക്കായി ഇവർക്ക് സ്വന്തമായി തൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

തൊഴിൽ സംരംഭം തുടങ്ങുന്നതിനായി ഒരു വ്യക്തിക്ക് 50,000/- രൂപ എന്ന രീതിയിലാണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം നിലവിൽ 62 പേർക്ക് ആദ്യഗഡുവും 8 പേർക്ക് രണ്ടാം ഗഡുവും അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**13. വനിതാ വികസന കോർപ്പറേഷൻ വഴി സ്വയം തൊഴിലിനുള്ള വായ്പ പദ്ധതി**

ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് വ്യക്തിപരമായോ, സംഘം ചേർന്നോ തൊഴിൽ സംരംഭം തുടങ്ങുന്നതിനായിട്ടുള്ള പദ്ധതിയാണ് ഇത് വനിതാ വികസന കോർപ്പറേഷൻ മുഖേന ആയിരിക്കും തുക നൽകപ്പെടുക. ഇതിനുള്ള നടപടികൾ കോർപ്പറേഷൻ സ്വീകരിച്ചു വരുന്നു.

- ഒരു സംരംഭകർക്കോ സംരംഭകത്വത്തിനോ 3 ലക്ഷം രൂപ വരെ ആയിരിക്കും നൽകുക.
- പ്രാരംഭ ഘട്ടമെന്ന നിലയിൽ സംസ്ഥാനത്തെ 10 അംഗങ്ങൾക്കായിരിക്കും തുക നൽകുക.
- പ്രസ്തുത പദ്ധതി പ്രകാരം സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്തി ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികളെ സ്വയം പര്യാപ്തരാക്കാൻ കഴിയും.
- 30 ലക്ഷം രൂപയാണ് പ്രസ്തുത പദ്ധതിക്കായി വകയിരുത്തിയിരിക്കുന്നത്.

14. ഡ്രൈവിംഗ് പരിശീലനം

സംസ്ഥാനത്തെ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് സ്വയംതൊഴിൽ കണ്ടെത്തി ഉപജീവനമാർഗ്ഗം കണ്ടെത്തുന്നതിനായി ഡ്രൈവിംഗ് പരിശീലനം നൽകുന്ന പദ്ധതി സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

- ഒരു ജില്ലയിൽ 5 വീതം ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് ഡ്രൈവിംഗ് പരിശീലനം നൽകാനാണ് പ്രാരംഭ ഘട്ട തീരുമാനം.
- ഇതിൻ പ്രകാരം 14 ജില്ലകളിലും അപേക്ഷ സ്വീകരിക്കുകയും ജില്ലാ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ ജസ്റ്റിസ് ബോർഡുകളുടെ അംഗീകാരത്തോടെ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ലിസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
- 2018 മാർച്ച് മാസം തന്നെ പരിശീലന പരിപാടിക്കുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിച്ചു കഴിഞ്ഞു.
- പ്രസ്തുത പദ്ധതി എല്ലാ ജില്ലകളിലും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

15. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ ദമ്പതികൾക്ക് വിവാഹ ധനസഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതി.

നിയമപരമായി വിവാഹം ചെയ്ത ട്രാൻസ്ജെൻഡർ ദമ്പതികൾക്കാണ് ഈ പദ്ധതി ലഭ്യമാകുന്നത്.

- 30,000/- രൂപയാണ് ധനസഹായമായി ലഭ്യമാകുന്നത്.
- വിവാഹശേഷം 6 മാസത്തിനു ശേഷവും ഒരു



വർഷത്തിനകവും ധനസഹായത്തിനായുള്ള അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

- അപേക്ഷകരിൽ ഒരാൾ മാത്രം ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തിയാണെങ്കിലും ധനസഹായത്തിന് അർഹത ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

**16. ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ**

സമൂഹത്തിൽ പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട ജന വിഭാഗങ്ങൾക്കു നേരെ തികഞ്ഞ അവഗണനയാണ് പലപ്പോഴും പൊതുസമൂഹം വ്യക്തമാക്കുന്നത്. സമൂഹനിർമ്മിതിയിൽ അധ്യാപകർക്കും, പോലീസുകാർക്കും, സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കും വലിയ പങ്കുണ്ടെന്നിരിക്കെ ചിലരുടെ ഭാഗത്തുനിന്നും വിവേചനപരമായ ഇടപെടൽ ഉണ്ടാകുന്നു എന്നത് ദയനീയമാണ്. ഭരണഘടന അനുശാസിക്കുന്ന മൗലികാവകാശങ്ങൾ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്കും ലഭിക്കേണ്ടതാണ്.

- സംസ്ഥാനത്താകമാനം പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും, സർക്കാർ ജീവനക്കാരെയും അധ്യാപകരെയും കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തകരെയും ഉൾപ്പെടുത്തി ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ ജില്ലാതലത്തിൽ നടന്നു വരുന്നു.
- സംസ്ഥാനത്തെ 14 ജില്ലകളിൽ നിന്നും 10 വീതം സ്കൂളുകളും കോളേജുകളും തിരഞ്ഞെടുത്ത വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും അധ്യാപകർക്കും ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ നടത്തിവരുന്നു.

**17. കെയർ ഹോം/ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോമുകൾ**

കെയർ ഹോം / ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോമുകൾ കേരളത്തിലെ വിവിധ കമ്മ്യൂണിറ്റി ബേസ്ഡ്

ഓർഗനൈസേഷന്റെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നു.

- പ്രാരംഭ ഘട്ടമെന്ന നിലയിൽ കേരളത്തിൽ 5 കെയർ ഹോം/ഷോർട്ട് സ്റ്റേ ഹോമുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരം 2 (1 ഓൻസ് വുമണിനുവേണ്ടിയും 1 ഓൻസ്മെന്റിനു വേണ്ടിയും), എറണാകുളം 1, കോട്ടയം 1, കോഴിക്കോട് 1 തിരുവനന്തപുരത്ത് മാത്രമാണ് ഓൻസ്മെന്റിനു വേണ്ടി ഹോം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇതിൽ തിരുവനന്തപുരത്തെ ഓൻസ്മെന്റ് ഹോമും എറണാകുളത്ത് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ഹോമും പൂർണ്ണതോതിൽ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റു മൂന്നു ഹോമുകളും ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**18. ഓൻസ്ജെൻഡർ കലോത്സവം**

ഓൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികളുടെ കലാപരമായ കഴിവുകൾ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി വകുപ്പ് മുഖേന സംസ്ഥാന ഓൻസ്ജെൻഡർ കലോത്സവം നടത്തുന്നതിന് തീരുമാനം കൈക്കൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായുള്ള വകുപ്പ് തല നടപടികൾ പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ട്. വർണ്ണപ്പകിട്ട് 2019 എന്ന പേരിൽ 2019 നവംബർ 8, 9 തീയതികളിൽ ആയിരിക്കും കലോത്സവം നടക്കുക.

**19. അഡ്വക്കേസി ക്യാമ്പയിൻ**

പൊതുസമൂഹം	ഇത്തരം	ജീവിതങ്ങൾ
അനുഭവിക്കുന്ന	മാനസിക	ശാരീരിക
വെല്ലുവിളികളെക്കുറിച്ചും	ബുദ്ധിമുട്ടുകളെക്കുറിച്ചും	ഇനിയും
മനസ്സിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്.		ഭരണഘടനാമൂല്യങ്ങൾ

ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച ജീവികാർ എല്ലാവിഭാഗം മനുഷ്യർക്കും ഒരുപോലെയുള്ള അവകാശമാണുള്ളത് എന്ന പൊതുബോധത്തെ കൂടുതൽ ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി അഡ്വക്കസി ക്യാമ്പയിൻ c-dit മുഖേന നടത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**20. നൈപുണ്യ വികസന പരിശീലന പരിപാടി**

ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസ യോഗ്യതക്കും അഭിരുചിക്കും അനുസരിച്ചുള്ള തൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് പ്രസ്തുത പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുന്നത്. സർക്കാർ/സർക്കാരിതര ഏജൻസി മുഖേന പ്രസ്തുത പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാരംഭ നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

**21. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സംവരണം**

ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ സംവരണം അനുവദിച്ച സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്തെ ആർട്സ് ആന്റ് സയൻസ് കോളേജുകളിൽ ഒരു കോഴ്സിന് 2 സീറ്റ് വീതമാണ് സംവരണം ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. എറണാകുളം മഹാരാജാസ് കോളേജിലാണ് ആദ്യമായി പഠിതാക്കൾ സംവരണ സീറ്റിലൂടെ അഡ്മിഷൻ നേടിയത്.

**22. പി.എസ്.സി പരീക്ഷയിൽ അപേക്ഷിക്കുന്നതിനായി ട്രാൻസ്ജെൻഡർ കോളം**

**ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് സർക്കാർ അനുമതി ലഭിച്ച**  
പി.എസ്.സി പരീക്ഷയിൽ അപേക്ഷിക്കുന്നതിനായി പുരുഷൻ, സ്ത്രീ എന്നതിനൊപ്പം

ട്രാൻസ്ജെൻഡർ കോളം കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സർക്കാർ അനുമതി നൽകി കഴിഞ്ഞു. ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 2019 ജനുവരി മാസം മുതൽ ഇത് പ്രാബല്യത്തിൽ ഉണ്ട്. പൊതുനിയമനങ്ങളിൽ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികളെ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ചരിത്രം കുറിച്ച രാജ്യത്തെ ആദ്യ സംസ്ഥാനമായി കേരളം മാറുന്നു.

**23. ഡ്രൈവിംഗ് ലൈസൻസിൽ**

**ട്രാൻസ്ജെൻഡർ കോളം**

മോട്ടോർ വാഹന വകുപ്പ് മുഖേന നൽകുന്ന ഡ്രൈവിംഗ് ലൈസൻസിൽ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്ക് സ്വന്തം സ്വത്വം വെളിപ്പെടുത്തി ലൈസൻസ് ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു എല്ലാ നടപടികളും വകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ പൂർത്തീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിലവിൽ ഡ്രൈവിംഗ് ലൈസൻസിനായുള്ള എല്ലാ അപേക്ഷാഫോമുകളിലും ട്രാൻസ്ജെൻഡർ കോളം കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

**24. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വ്യക്തികൾക്കായി സൗഹൃദ ട്രോയിലെറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ അനുമതി**

സംസ്ഥാനത്ത് സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ട്രാൻസ്ജെൻഡർ സൗഹൃദ ട്രോയിലെറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ പൂർത്തീകരിച്ചു. സംസ്ഥാനത്ത് ഏറ്റവും കൂടുതൽ പഠിതാക്കൾ ഉള്ള എറണാകുളം മഹാരാജാസ് കോളേജിൽ ട്രാൻസ്ജാൻ, ട്രാൻസ് വുമൺ എന്നിവർക്കായി രണ്ടു സൗഹൃദ ട്രോയിലെറ്റുകളാണ് സ്ഥാപിക്കുന്നത്.

  
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ